

Tuomikirva ja pihlajanmarjakoi valtasivat viljelykset - Tuhoeläimet 1999

IRMELI MARKKULA, Maatalouden tutkimuskeskus

Vuonna 1999 tuhoeläimet tekivät tuhojaan monin paikoin. Tuomikirvoja oli kiusaksi asti ja kuivuus hankaloitti niiden torjuntaa. Syksyllä kahukärpänen yllätti syysviljan viljelijät.

Kotimainen tuomikirvakanta oli erittäin runsas ja kirvoja jouduttiin yleisesti torjumaan. Pihlajanmarjakoi siirtyi lähes kokonaan omenaviljelyksille, koska pihlajanmarjoja oli vähän. Herukan rataspunkkia tavattiin lähes kaikilla herukkaviljelyksillä.

Tuomikirvaennuste kasvukaudelle 1999 osoitti talvimunamäärän olevan selvästi tavanomaista suurempi. Suurin kotimainen kirvakanta keväällä oli Satakunnan Peipohjassa, Haapajärvellä sekä Ylistarossa. Siivelliset kirvat siirtyivät tuomilta viljoille vilkkaasti kesäkuun toisella ja kolmannella viikolla. Nopeimmat viljelijät ehtivät tehdä torjuntaruiskutuksen muuton ollessa vielä kesken. Ankara kuivuus vaikeutti torjuntaa, koska kirvat hakeutuivat versojen tyvelle. Leppäpirkot ja niiden toukat tuhosivat heinäkuussa kirvoja suurin joukoin. Koloradonkuoriainen ei talvehtinut

Koloradonkuoriaisia havaittiin ainoastaan Joutsenossa lohkolla, jossa niitä ei edellisenä kesänä todettu. Muualla mahdollisesti havaitsematta jääneiden kuoriaisten talvehtiminen epäonnistui. Kirppoja oli paikoitellen melko paljon, ja alueilla, joilla satoi alkukesästä, peittausaineiden teho oli riittävä. Rapsikuoriaisia oli viljelyksillä vaihtelevasti. Kaalikoita havaittiin ainoastaan Vaasan alueella. Luteita oli Lounais-Suomessa liikkeellä runsaammin kuin parina edellisenä vuonna.

Kahukärpänen yllätti syysviljan viljelijät

Aikaisin kylvettyjen syysviljojen suojele kahukärpästä vastaan tuli monien vuosien jälkeen ajankohtaiseksi epätavallisen lämpimän syyskuun takia. Normaalisti kahukärpästä ei syyskuun alun jälkeen enää tarvitse torjua lämpötilan laskiessa alle +11 asteen. Tänä vuonna lämpötila pysytteli sitkeästi koko syyskuun ajan tavanomaista lämpimämpänä. Kärpästen torjuntaan Kasvintuotannon tarkastuskeskus hyväksyi pikavauhtia useita pyretroidivalmisteita.

Petopunkki vastaan mansikkapunkki

Mansikkapunkin torjuntaan on kokeiltu petopunkkia kahtena hyvin erilaisena kesänä. Nyt näyttää siltä, että meidän olomme eivät ole kovin hyvät ulkomaista alkuperää oleville petopunkeille. Joskus petojen käyttö riittää, joskus ei. Kemialliset torjunta-aineet ja pedot eivät tunnu sopivan yhteen.

Pihlajanmarjakoita erittäin runsaasti

Pihlajan kukinta oli erittäin vähäistä, joten pihlajanmarjakoin melko suuri kanta siirtyi kokonaan omenalle. Suositeltu torjunta-ajankohta oli kesä-heinäkuun vaihteessa. Toista ruiskutusta suositeltiin parin viikon kuluttua ja alueilla, joilla oli runsaasti pihlajia, saattoi kolmaskin torjunta olla tarpeen. Torjuntakynnykset ylitettiin koko maassa.

Ruiskuttamattomien puiden sato oli pilalla. Omenakääriäisen lento oli myös melko runsasta.

Herukan rataspunkkia esiintyi kaikilla herukoilla suuria määriä ja lähes kaikilla viljelyksillä. Yhdellä neliösentillä saattoi olla kymmeniä rataspunkkeja. Herukan äkämäpunkkien määrä ei vielä ollut huolestuttava. Herukan varsisääskien vioitusta tavattiin selvästi enemmän kuin viime vuonna. Herukkakoin ja herukan silmukoin tuhot pysyivät melko hyvin hallinnassa ammattiviljelyksillä.

Kemppien ja kärpästen määrä vaihteli

Hernekääriäisiä esiintyi lähinnä aikaisin kylvetyillä lohkoilla Lounais-Suomessa. Joillakin viljelyksillä Pohjois-Satakunnassa ei torjuntaa tarvittu lainkaan.

Porkkanakemppiä oli Satakunnassa selvästi vähemmän kuin viime vuonna. Jokioisten alueella kemppien määrät olivat myös vähäisiä. Kaalikärpäsen munamäärät lisääntyivät Pälkäneellä selvästi edellisvuosiin verrattuna. Nyt tavattiin myös pientä kaalikärpästä. Piikkiössä, Jomalassa ja Köyliössä munamäärät olivat aikaisempaa pienempiä.

Vesimyyrät olivat paikoin Pohjanmaalla paha ongelma.

Pistiäisen toukat pistelivät suihinsa heisien ja angervojen lehtiä monin paikoin. Paikallisia tuhoja aiheuttivat myös lehtikuoriaiset.